

PRVO ISKUŠENJE BATE PAVLOVIĆA

Dok su se rukovali možda bi mu ispustio ruku kad je čuo Ja sam Dušan Katić, ali mi je mladić, kako mu se činio, neobične visine i oštrog osmeha, divljački stisnuo šaku.

Ja sam srećan. O vama se toliko govori. Moj prijatelj Uroš i o vašem ocu, zašto ste tek sada došli, pa mi smo kolege! Zapravo, vi ste pravi romantični junaci. Mitovi su psiho, oška nužda propoljenih. Da bio bih vam profesor, svakako. U vašem poduhvatu ima mnogo, mnogo neizvesnosti. To je divno, to je razumljivo, vi ste mladi čovek, revolucionar. Rizik je stil vaš borbe.

Ali je začuato čim mu je u zadnjem džepu opazio go revolver. Učinilo mu se da je Dušan Katić namerno, prilikom sedanja, tim revolverom hteo da naznači cilj svoje neotekivne posete. Prosto neprijatno. Od malog straha, više nelagodnosti no pravog straha, jače je bilo uzbuđenje: pred njim je protivnik, neprijatelj, silan, ambiciozan. Izaziva u borbu. Možda je početak nečeg, Bogosav. Trema i nemir uvek su isti u ovakvim trenucima. Uvek. Cutati, smiriti se, zauzeti poziciju. Onda krenuti. Ne, ja sam ravno-dušan. Prividna pasivnost učini nesigurnijim i velike političke rutinere akamoli njega, može i sin da mu bude. Mlad je hulja, ima veliku šansu. Počinje u izvanredno povoljnom vremenu. Glavne protivnike tukli mu Nemci. A meni su brokovi generala solunaca bili visina mete, a zveka njihovih medalja ritam koraka. Šta sam mogao drugo i više. Pored ratnih podobnika ne uspeva se u politici. Sem da se bude njihov trabant. Ali sa mnom je svršeno. Da, da. Tako, dakle izgledaju ovi koji danas startuju, takav je jedan koji se sprema da postane politički komesar i pobednik na bojištu, sada punom samo lešina.

Kostim je stilski: neispeglane, sive pantalone, sandale na bosim nogama, košulja raskopčana, rukavi povrnuti. Razumem mladiću, al ti ostavljaš utisak više aljkavosti i neukusa no nemeštine. Nosi džepni sat, ilegalna opreznost, kosa mu je kratko osišana, neuredna, opet iz ilegalne opreznosti. Kad brže nauče te trikovne. I poguren iz stilskih razloga. Sugerira se skromnost, poslovnost, da, koncentracija, nezainteresovanost za stvari i svet oko sebe. Glas operskog pevača: stalan napor za dubinom, melodijski organizovan, dükiciški tačan. Opisna, proširena rečenica. Osobina docenta i mladih sveštenika. Sve je to neoriginalno, dobro naučeno, svakako. Danas se nije ni brijač. Da, i to je neoriginalno. Pogled mu je švalerski drzak i upozoran. I to može biti trik uzet iz ruskih romana. Lepa glava. Malo teška, ali vrlo proporcionalno skrojena. Po čelu i vilicama mora da je uporan i tvrdoglav čovek. Ako nije, takav će postati. Svi usrećitelji naroda i čovečanstva veruju da je upornost prva vrлина.

Kako da ne. Neobično me interesuje vaše mišljenje, Katiću.

Pane, ženskaste usne. Muškarac sa takvim čulnim usnama najčešće je mediokritet. Stil je i ta ležernost, ti lenji, neodlučni pokreti, to zavijanje cigare kao kontrast strašnom pogledu i izmuduliranom glasu. Neprijatno, zastrašujuće, pitonsko. Verovatno, izvanredno ispravno za mlade devojke. To je poza zveri koja lukavstvom lovi plen, koja obmanjuje opuštenim telom, a privlači pogledom, sugestijom, hipnozom. Kako se sentimentalno i poverljivo osmehuje. On i taj osmeh koristi u agitacione svrhe. To je dobro i vešto. Razgovara o zdravlju, poslovima, strpljivo sluša Uroša. Način sticanja poverenja. Prisnost i interes za tuđe probleme. Staro demagoško sredstvo, dobro ga upotrebljava. Ti naši seljački intelektualci svojom strukturom su predodređeni za ruski uticaj. Slovenstvo ili boljševizam, svedjedno. Ta konkretnost, stanje vinograda, oskudica plavog kamena, seljačka osobina. Uroš je ošamućen. A hteo je da pobegne iz venjaka, da ga najuri. Pola sata je prošlo, a on rođjački razgovara sa čovekom koji se sprema da mu skine glavu. Čudno. Opasan je, ipak. Pre svega učiniti ga neznalcom. Postideti, nasukati ga. Isprovocirati. Da uletim u tu strašnu igru. Sve povući za nos. Rizično. Neizvesno. Nikad tako uzbuđljivo i strašno nije bilo. Bogosav. Ne, ne. To mu treba odmah reći. Treba mu reći: politike sam se zauvek odrekao. Zauvek. Zauvek mlada huljo. Zelim da se posvetim naučnom radu. Najzad. Posle tolikih propalih godina. Posle tolikih. Ovde radim na knjizi koju deset godina pripremam. *Selo i civilizacija*, biće moje životno delo. Kakvo iskušenje. Zar on, Dušan Katić, jedan prerovski student, da izmeni moj život. Moju konačnu odluku. Nisam i ne smem biti uzbuđen. Zar da me jedan student isprovocira. Glupost. Kakvo iskušenje. Kako je strašna i slatka ova jeza. Ali šta je meni. Opet, dokle, Bogosav.

Ja verujem da je cveće, vrste cveća koje se gaje u našim selima, vrlo interesan-

tan podatak o stanju kulture naroda. To nisu ni čilimi, ni vezovi, ni tkanine. Sa izumiranjem narodne radnosti počinje i kultura, ne iznenadjujte se, kulturna dekadencija, da, prava dekadencija naseg sela. Vas to ne zanima?

Brljam besmislice. Sta to znati. Ne, nikako. Ali to je strašno neizvesno. Neobično. Sta li će izići iz ovoga. Treba ga prosto najuriti.

Slušajte, dragi moj kolega, zvuči vas kolega, vi ćete na to najradije pristati, ja vas uveravam: otkako sam u Trnavi, dakle od 15 aprila, radio nisam čuo, novine ne nisam pogledao. Nemojte tako. Vi ne možete voditi politiku ako ne čitate novine svojih protivnika. Nemate pravo, nemate pravo. Ne postoji i nikad neće postojati propaganda koja bi bila apsolutna laž. Ne, vaša isključivost je, nadam se, osobina terperamenta, a ne vaše ideologije i teoriskog ubedjenja. Radi se o dijalektici, kolega. Vi ste marksista. Utoliko bolje. Pitajte Uroša. Molio sam ga da mi nijednu političku novost ne kaže. Da, jeste neverovatno. Prosto neprirodno. I sam sebi se čudim. Narod. Narod je uvek za status kvo. A kad se za slobodu i progres borio, znači da ništa drugo nije mogao da čini. Zašto nihilizam. Lenjin je u polemici s Kaucskim doslovno rekao: Mase su uvek inertne. Neuspešni i sitni političari mitologiziraju narod. Slušajte, najzad, najzad, nija poruka i pouka Odisjea i cele Antike nije hrabrost već lukavstvo. Ima, ima veze. Prave vodje naroda, veliki političari, u dubini duše uvek su sumnjali u energiju naroda. Nikada nisu imali iluzija, zato su i uspeli. Ne, nije to pesimizam. Nemojte, kolega, da mislite po sistemu prividne logike. Dobro, to je svestina o našoj političkoj prošlosti. Potpuno sam saglasan. Imate pravo. Vodeća politička garnitura Jugoslavije pokazala se nesposobnom i ostala je na drumu istorije, bedna i neupotrebljiva kao i ti jadni tenkovi jugoslovenske vojske. Tako je. Sefovi naših velikih političkih stranaka, ako su bili sposobni, onda su korumpirani, ako su bili poštenji, onda su sasvim nesposobni i neupotrebljivi. Kao naša avijacija. Ostali su u seljačkim vrzinama.

Sta to govorim. Mislite da mu se udvaram. Ne, nikako. Predrasude su dve vrste njihove svesti. Iznenađen je. Naš glupi i neshvatljiv talent da prostakluke, primitivnost i siromaštvo učinimo šarmantnim. Ne, mladiću. Odoleću, odoleću. Moram. Dosta je politike i neuspeha.

Jeste. Emigracija je nemoralna. Pobegli su pre bitke. Budućnost zemlje zahteva nove ljude, imate pravo. Moja politička aktivnost nije bila tipična za naše prilike. Ja sam trpeo udarce sa svih strana. Zašto. Pa i zato što nisam hteo da moja politika bude ažurno knjigovodstvo tuđih grešaka i gluposti. A izgleda da je uspeh u toj fuceovskoj poziciji. Ne, nisu to neka prirodna načela malograđanina. Nove ideje, stvaranje, to je uvek rizik. Naravno, kritikovati i ismejavati tuđe mane, uvek je efektno. A ja sam bio isaljučiv. Takav stav vodio je u poraz. Me ne su lomili ljudi oko dvora. To je duga istorija. Protiv mene su se brutalno borili korumpirani. Mene su progonili ljudi sa takozvanim nacionalnim zaslugama. Vi ste mlad čovek, vi ne znate šta je poraz. A od svih poraza politički najtrajnije ponizava.

Ako je došao da mi ponudi savez. Komunisti to čine u ovim danima sa značajnim ličnostima. Možda me osobito čeni. Bio bi zapanjen Beograd. Bata Pavlović postao saveznik komunista. Kakav nečekivani i efektni udarac gospodi u emigraciji. Ta noć pakovanja, čudna veselnost dece u opštoj nesreći, opraštanja, Zagorkina pomamljenost, histerično navajljivanje da emigriraju, London, politički centar sveta, najzad ostvareni cilji, strahovito iskušenje odoleo.

Da, da. Slušam vas, kolega (Ne, mi nememo da bežimo iz zemlje. Pogledao je po sobi: otvoreni ormanj i fioke, gomila kofera na kojima sede Saša, Zoran i Mirjana u mantilima, i Zagorka u mantilu, juri po sobi, drži se za glavu, viče. Ulice brujale od motora, kola sa zapregama i povika. Koferi, to je kapitulacija. Setio se Bogosava. Ne, Zagorka. U ovom času ja neću da bežim iz zemlje. Niukom slučaju. Ja hoću da delim njenu nesreću i sudbinu.

Ti si, Bato, merazuman čovek. Moram da kažem pred decom. Prvi put otvoreno priznajem sebi: potpuno si me izneverio. Potpuno.

To je kapitulacija. Počinje ropstvo. Prvo to shvatite. I spremajte se na patnju. Dosta s idejama. Dosta. Počinje pakao. Reći jednu običnu i istinitu reč, iskrenu, ljubavi reč.

Idemo u Trnavu.

Sta si rekao. Sta je to Trnava.

Idemo u Trnavu.

O bože, bože, kome nas sada žrtvuješ. Protiv koga si sada. Ne budi sadista, ne

muči više, izmislj opet nešto. Obmanjuj do kraja, ispricač da je to selo najdivnije na svetu. Pa to je neshvatljivo, osećam kako ludim.

To je bio poraz. Ali ga primio. Nije pobegao. (Da, da. Vaša platforma je vrlo interesantna. Ujedinjenje svih patriotskih i demokratskih snaga za borbu protiv fašizma. To je stara teza Kominterne. O tome je Dimitrov još 1935, ako se ne varam, pisao. Ja ne vidim bitnu razliku.

Trnava je poraz. Dobrovoljno izgnanstvo. Gluv, anonimni podvig. Život u selu — mazozijam. Bogosavljeva osobina. Odluka da nastavi ono što je pre 15 godina napustio, poslednja mogućnost, jedina. Iskupljenje. Dugi monolozi među plotovima, u lavezhu i mraku, ta sećanja na neuspešan život, te strašne nesanic i opet Bogosav, opet stid, je li i to nekačko iskustvo za nove borbe. Ili poraze. Zašto je ubeđivao sebe da je konačno svršev njegov politički život i njegova politička karijera, zašto je verovao da su crkle njegove strasti, čiji je zatočnik dvadeset godina. I sve to bez posledica. Najbanalnije mudrosti — mudrosti poraženih. Kakvi memoari. Tužna slavnica ne uspeha. To svakako ne. Oslobođenje će dočekati da odnese rukopise u štampariju i podnese molbu za profesuru na Pravnom fakultetu. Posle će da piše političku istoriju. Trnava treba da ga preporedi i isceli. Da. Mora da istraže. Njakvim iskupljenjima ne podlež. Zašto ovakvu jezu oseća. Ne podlež. Ovaj govor samo fraze. Letak, to je njegovo stanje duha.

Slušajte, u ovoj zemlji dvadeset godina i sve se spremalo za poslednje proleće. I nicipitaju su oduvek imali crni. Kremuli ojednom i neočekivanim snagama. Kralj je bio matiran sa svim nacionalnim simbolima. A demokratski u ideološki stajali u mestu. Opravdanje — Peta kolona. Let aviona, stara priča: napuštajući telo duše se sele u nebo. Kao što vam je poznato, više nije bilo nikakve mreže. Foraz bez bitke bio je komečan. Ludači su svakako verovali u vampirne. Molotov i Ribentrop potpisale prijateljski sporazum. Znam, odlično poznajem vaše tumačenje. Engleska je ubeđljivo stradala na Denkerku. Francuskoj laknu kad ostade bez slobode. A Čerčilov optimizam u frazi "sloboda i demokratija", najsentimentalniji očaj. On je još i mogao biti povod za nama urođenu moć utehe misterijama i izmišljotinama. Ali to nije činjenica od stvarnog političkog značaja. Amerika toliko spora i ne lipši magare do zelene trave. Hitler je, dragi moj kolega, ipak jedini realista u svetu danas. Sa pravima da takav bude. On je praktičan političar, zato i ubeđljiv, bez obzira na ukus, principe i ostalo. I na našu mržnju, jasno.

Da im ne budem mali trojanski konj. Taktika u stilu Kerenskog izgleda da je danas nemoguća. Poraz još stramniji. A ovi su brutalni i uporni.

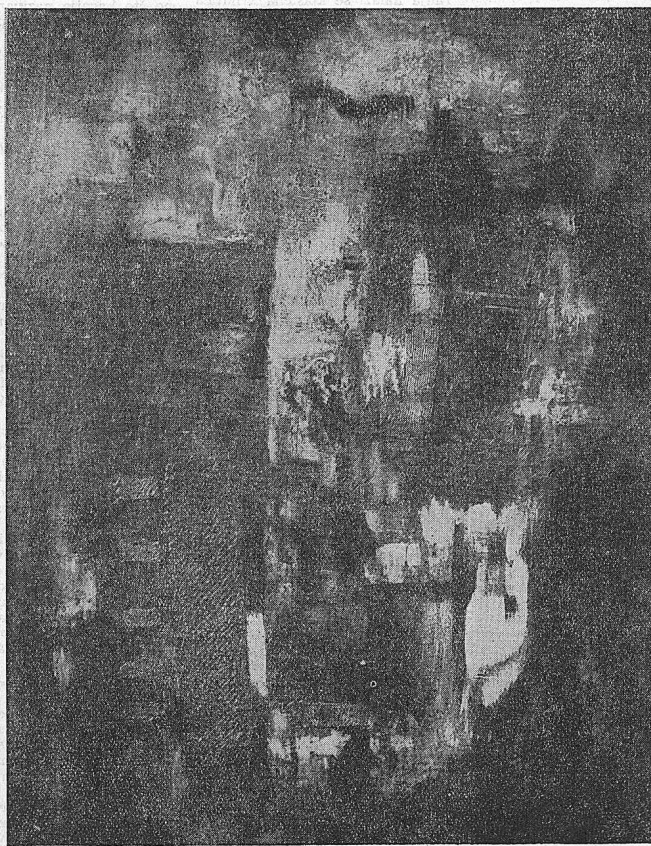
Imate li vi veze sa Moskvom i kakve nam oni nude garantije? Sta oni mogu da nam pomognu? Nemojte tako, kolega. Rat se zasniva na materijalnim pretpostavkama, ako se želi pobeđa. Ja slavenofil nisam, to da znate. To je inferioristička ideologija. Divljačka mržnja i zavist prema Evropi. Ustvari, prema civilizaciji i kulturi. To je suština slavenofilstva. Treba samo pročitati Dostojevskog i odmah shvatiti tu opasnu misteriju, tu glupavu veru u rasu i boga.

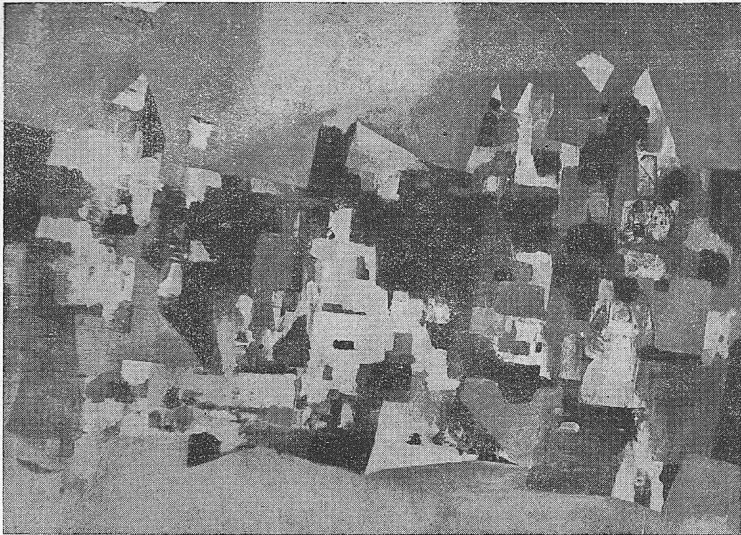
Impresionirati ga, bar jedna mala lekcija. Tako davno nisam razgovarao o politici. Čitava večnost ova tri meseca u selu. Odmah sam drugi čovek. To je moja priroda, moje biće. Moje prokletstvo. Sta mogu. Istinito, pravo, skoro erotsko uzbuđenje. Imam li ja stvarne snage da izdržim kaznu kojom sam sebe kaznio. Jesam li ja čovek kad nisam političar. Druga sudbina. Zabluda. Porok. Koja druga sudbina. Ne, Bogosav.

Slušajte, kolega. Ova Srbija imala je nesreću da su svi njeni značajniji političari u mladosti bili bakunjinisti, a kad su se poževali — torijevci. Jasno, knez Lazar i sveti Sava nisu mogli biti ideal sila u novim hajduka, seljaka i svinjarskih trgovaca. Oni što su u Parizu učili, kratko su se oduševljivali Robespierom, a ostali, oni su ogromna većina, zanosili se ruskim fanaticima od Bakunjinom do Černiševskog. Ti studenti republikanci čim bi podneli molbu za državnu službu prevarali bi se u vatrene monarhiste. To vam je tipičan sizer balkanskog političkog romana. Vi romantičari biste hteli da je Srbija — Svetozar Marković. Ne, dragi kolega. Bez obzira na naše želje, Srbija je, ona stvarna, autentična, samo Nikola Pašić, naša radikalija. Znam, znam, Svetozar Marković je naš socijalistički mesija, on je askeza, pesma, lirika, snovi. I samo to život, realnost, to je Baja Pašić i „zna Baja šta radi“. Ja sam Evropljanin po vaspitanju i političkim koncepcijama. I ako vas to zanima, ceo moj politički program staje u jednu reč: sloboda. Da,

branišlav protić

kompozicija 301

andrej jamec

izumrlo mesto

čak i iznad hleba. To nije netačno. Demokracija je i pravo na gladovanje. Zašto? Zato što sloboda i hleb nisu niukakvom sredstvu. Zato činizam? Da ste vi u politici bar jednu bitku izgubili, verujte mi, mnogo biste obazrivije upotrebljavali neke pojmove.

Zašto se uzbudujem. Ničemu ne biti definitivan. Ali ja ne činim ustupke. Možda opomena sudbine. Situacija traži veliki talenat, veliku intuiciju. Imam li je. Da, da. Neophodna je genijalna vidovitost. Ovaj piše po malo, očigledno, čini ustupak partneru. Zašto Uroš čuti. Nisam uzbudjen. Ako je ovo sudbonosan dan. Sudbonosan dan. Početak. Cega sad.

O tome ja nešto drukčije mislim. Sklon sam ubedjenju da je poštovanje tradicije opasnije od preziranja tradicija. Tradicionalizam je osećajna kategorija. Po pravilu, tu razum podbaci: u prošlosti ne razlikuje jasno ono što se stvarno dogodilo od onog šta su savremenici želeli da bude. Ne zaboravite kolega, svi su ljudi u jednom pesnici: za potomke, sebe izmisle. Ma nemojte, molim vas, kakav nihilizam. Tradicije su magacin nadjenih stvari. Magacin koji se ne drži pod ključem. Svako uzme što mu se dopada.

Suviše osećajno. Ne počinjati sa željom za osvetom. Nikako, nikako više s tim osećanjima. Kako se izvuci. Nikakav prelom. Kakav novi život, Provokacija. Traženje formalnog razloga da me sutra strelja u poljaku. Klasično komunistički. Mali moderni jezuiti. Kako naši ljudi fantastično lako shvate tehniku političke borbe. Neubedljivo, dečko, Zanos mu je autentičan bez obzira na cilj. Opasan je. Šta će sa ovakvima oni iz Londona i Beograda. Stari, bez ideja, izadutirani. Nikad nisu imali koncepcije. Nesposobni za sve, sem za sitan lopovluk. Sve će vas poklati ovi razbojnici. Ovi Dušani Katići, Mladi, primitivni, svirepi. Ovi što se izabranima smatraju. Probaćimo.

Socijalizam je neminovnost našeg vremena. Zašto je to druga i sada neaktuelna stvar? Mi moramo znati u ime čega zovemo narod na oružje. Ne razumem zašto se vi komunisti već nekoliko godina odričete sebe i stidite da budete ono što jeste. Pa sve što radite mora biti u interesu proleterske revolucije. Znam, znam. Danas je jasno da o sovjetima i eksproprijaciji kapitala ne treba govoriti javno. Ali kada ovako razgovaramo, onda vas molim, principe konspiracije ne primenjujte bukvalno. Jugoslavija je zrela za revoluciju, to je jasno i bogoslovima. Neukusno je da vam pominjem ali, 1932 godine policija je zaplenila moju brošuru „Naša dilema“. Naravno, ezopovskim jezikom ja sam rekao da je naše društvo u agoniji. Vi tražite moju saradnju. Molim vas, recite mi, jeste li vi član Centralnog komiteta? Molim, molim. Znači, to je i danas tajna iako vaša stranka i ustanak podiže. Na kojim principima organizujete štabove? Recite mi nešto više o sistemu vaših organizacija u pripremama za ustanak?

Oprezan. Vrda. Laže, jer mi ne veruje. To je ono. Komunisti meni nikada neće verovati. Ovo je obična podlost. Vizantinizam. Većni, naš proslavljeni metod. Kako smem da se ponašam kao noj. Pa revolucija počinje. Sačuvati vezu sa njim, upoznat ga bolje. Prilika. Fantastična, prava, istorijska. Providjenje. Prst sudbine.

Vama nije potrebna moja formalna izjava saglasnosti. Ovo je, dragi kolega, priznajem za mene sasvim neočekivana

situacija. Radi se o sudbini zemlje. Moram svestrano, da, razmisliti. Treba se pripremiti psihološki i intelektualno. Pošaljite mi sav materijal i dodajte za koji dan. Priznajem da sam uzbudjen. Pa vi ste došli da mi promenite život. A ja imam pedeset godina, dragi mladiću. Možda ste svojim dolaskom uslovili moju budućnost. Odredili mi sudbinu. Jednom buržoaskom demokratu, jednom umornom intelektualcu. Opitili me, oduševili, pa budite, bogamu, bar sujetni.

Kasnije, u vinogradu, sve je ličilo na san, mutan i mutniji što je duže razmišljao. Bela košulja, bicikl, docentski glas. Ima li izlaza, Neodoljivo iskušenje. Generalna proba. Misli i misli činjenicama. Poći od početka, uvek se vraćati početku. Odluka da ne ide u Beograd sve do oslobođenja jeste svakako i moralan i politički stav. To je u redu, Ali, Trnava je mučenje, životarenje, osveta nad sobom. Samo nekoliko trenutaka zadovoljstva sobom. Distanca prema seljacima, odlasci u manastir ocu Savi, demonstrativno neinteresovanje za stanje na ratnim frontovima, nekoliko tajnih sastanaka sa majorom Cvetićem sve je bilo normalno. Radoznalost, pokušaj za najelegantarnijom obaveštenošću.

Ali šta sada činiti. Je li momenat da se udje u borbu. Još jednom pokušati. Poslednji put. Situacija složena, neobična. Teška. Mnogo traži. Rizik ogroman. Omamljiv. Sam je. Njegova ideja, inicijativa, voćstvo. Prilika da postane ravnopravan partner vladi u emigraciji. Da joj diktira uslove. Jednom u veku čoveku se ponudi sudbina zemlje. Revolucija je na pragu. Počela je. Zbog izgubljenog tempa, bez obzira na snagu, gube se i velike bitke. Najveće bitke. Slepici ne vide. Mizerija naša, domaća. A Staljin tvrdi da veruje u večnu pravdu i rusku dušu, u Slovene i Srbe. Tako, dakle. Ginite sada za nas, a mi ćemo sovjetima da vam vratimo. Komunisti postali nacionalisti. Amaterska preštava. To je ono strašno: diletant i Sekspir imaju nečeg apsolutno istovetnog: podjednako su radikalni u klanju protagoinista. Ko li im je vodja.

Ali kakvo iskušenje: crni i crveni bacili su u igru sve snage. Počela borba na život i smrt. Uskočiti. Ni Rusija ni Nemačka nisu toliko jake da bi pobedile i Englesku i svog glavnog protivnika. Ali treći, van bojišta, pobeđiće obojicu kad budu premoreni i iskrvavljeni, na zemlji. Biti treći. Stara pouka istorije. Treći. Biti među njima, nad njima. Jel' to moguće u ratu, među rovovima. Jel' to izvodljivo danas.

Vraćao se u selo, ljude nije primećivao, ni pozdravljao, išao je, žurio širokim stepenicama narodne skupštine, zasut svetlućanjem bliceva. Vladu komponovati svojim ljudima, odanim, sposobnim, Stvoriti energičan, efikasan demokratski sistem. I najzad, povući zemlju iz varvarstva i bede. Doneti nov ustav. Monarhiju u pozorište za starce i decu. Bogosav, zavet. Kakva nepojmljiva prilika. Kakva mogućnost, providjenje. Koji je danas datum. I ovaj dramatični zalazak sunca, taj oblak, taj plamenj divlji vepar u trku nad Planinom, nad Srbijom. Šta bi sada uradio Bogosav. Da li je stvarno došao čas za veliki poduhvat. Jel' to taj neponovljivi životni trenutak za početak velikog dela. Drhti.

(odlomak iz neobjavljenog rukopisa)

Dobrica ČOSIĆ

prva pesma čovekova

Mircslavu Egeriću

Ovih dana ovih dana
ja i moja žena
građimo sebi prvo dete
oooh

da nas vidite samo
kako jedno na drugo kidišemo
kao u doba očeva granate
poljupci lete
pljušte
lete

to nas dvoje rešavamo Pitanje Svetsko
to se mi sa čovečanstvom solidarišemo
ženo moja

oh
ženo moja
pojmiš li šta se noćas
u ovom prozaičnom sobičku zbiva
to mi iz ničega iz ničega
joj iz ničega
to mi od poljubaca
građimo čoveka živa
čoveka

to je nadrealista što žedan kad je ptice lovi
mangup što u svome telu krompir seje
spadalo koje otadžbinu proda
ringišpil u brod prekuje morem plovi
onaj fantastični što reči ume da izgovara
pa to je onaj što na zemlji jedini ume kuće da zida
i da ih mikada dovoljno lepe ruši
znaš ti tu gladnicu što sa vulkanima druguje na dnu mora
onaj što strašno mnogo psuje pije i puši
ženo moja

još iz tebe svetlost dubrovnička muca
trijumf morskke soli
pronašao sam, ura:
tvoja su kolena gorka
kao obrazi gvozdene rude
ali čuj reči
kojima darivam ljude:
hiljadu poljubaca treba za prčasti nosić samo
taj veličanstveni izvor slina
a koliko ljubavi za ruke rebra noge
a tek za one stvari

ženo moja hrabro jurišaj na me
iako sam ovako nezgrapno i čupavo
ne šteti poljupce za budućeg fantastu
poljupce za našega sina.
Snevam:

u proleće
tatimu curicu
van dana i gradske buke
daleko od škole tate mame
odmami poljsko cveće
kad tamo u parku na klupi jedan je medjed čeka
taj dripac toliko drzak da moju ćerkicu ljubi
a on je ljubi ljubi ljubi
otima se ona

al
ne odustaje momak grubi
bude pod njima mnogo trave svelo
a negde u ponoć njeno se otvori telo
u njemu
joj

moram priznati da je to posao nekog velikog boga
počinje avantura čoveka još jednoga.
A mamin dečko
preskače zidove gradske
i progone ga seljaci što krađe njihovo voće
ali on krađe jer on je muško i tako mu se hoće
i šta mu ko može

neka sav svet iskoči iz kože
jer on će jednoga leta u polju
u vihoru ratnom na užarenoj morskog plaži
jednoj lepotici bezobrazno
VAZI LI

NE VAZI
pokaži joj sine moj pokaži
oooh
za tvoju snagu
na životinju noćas gladnu liči tvoj tata
a tvoji sirota majka
od prevelikog straha
s njim se u koštac
hvata.

pesma o aninom povratku sa letovanja

Vratila se sa mora moja cigančica pocrnela
pocrnela kao afrička kraljica baš
me briga što je tamo na moru jednog
dripca iz pančeva ljubila sad
je važno da se ona meni vratila jer
ima na moru opasnih morskih pasa ima
na moru mornara ima
na moru alasa mogao
je neko kolena njena da mi otme za spomenik u svome
[gradu

mogli su gusari mogli
su mangupi da mi je ukradu
pričaj mi kako je bilo kako
izgleda more ima
li more mlađeg brata je li
more protiv rata voli
li more bure svežeg piva ume
li more da piva kako
ljube francuzi cigančice
moja ljubljena moja
ženo.

Branislav PETROVIĆ